

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นยุคที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มนุษย์ทุกคนต้องพึ่งตนเอง และเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตด้วยตนเองอย่างอิสระ ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเท่าเทียมและโอกาสทางสังคมของประชาชน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นบทบาทสำคัญที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในประเทศไทย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการแข่งขันระดับนานาชาติ โดยสถานศึกษาจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (เมธินทร์ เมธาวิกุล, 2562) สนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้ ปรับโครงสร้างเวลาเรียนและส่งเสริมครูให้จัดการเรียนรู้สอดคล้องกับความต้องการตามศักยภาพสำหรับนักเรียนรายบุคคล จัดหาสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา โดยไม่ลดมาตรฐานการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความพิการ (ศศิวิมล คงสุวรรณ และเบญจมาภรณ์ ฤไชย, 2563) เพื่อช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพซึ่งมีผลต่อความเข้าใจคุณค่า และคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ ในปีการศึกษา 2558 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความสุขในการลงมือปฏิบัติจริง สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลายมากขึ้น ตามความถนัด ความสนใจและความต้องการทั้งในห้องเรียนและนอกเวลาเรียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558)

จากการศึกษาด้านสมองโดยการทดลองใช้เครื่องมือทางระบบประสาทวิทยาที่ทันสมัยของ Chamberlain, McManus, Brunswick, Rankin, Riley, & Kanai (2014) พบว่า ศิลปะเป็นผลงานของความคิดสร้างสรรค์และการสังเกตของมนุษย์ที่แสดงออกผ่านการปฏิบัติ โดยคนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีความโดดเด่นของสมองทั้งสองซีก การได้อยู่ในภาพแวดล้อมหรือมีประสบการณ์ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาพื้นที่สมองส่วนสร้างสรรค์ การทรงตัว การเคลื่อนไหว การควบคุมความรู้สึก การรับรู้ความสุข ความเข้าใจอารมณ์ของตนเอง ซึ่งมีผลต่อสมองส่วนความจำ โดยเฉพาะความจำจากมิติสัมพันธ์ทางการเห็น (Visual-Spatial Memories) ดังนั้นสถานศึกษาหรือผู้ปกครองควรสนับสนุนให้นักเรียนมีความสามารถ

และทักษะทางศิลปะ โดยการลงมือปฏิบัติงานศิลปะในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทางการเห็น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ การสร้างชิ้นงานให้สำเร็จและมีความสุขในผลงานของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Lida (2019) ที่ค้นพบว่าประสบการณ์ด้านศิลปะในช่วงวัยเรียนส่งผลถึงความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตวัยผู้ใหญ่ของญี่ปุ่นด้วย

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเป็นผู้เรียนที่สื่อสารผ่านการเคลื่อนไหวของร่างกาย ใบหน้า มือ นิ้วมือ ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวที่ละเอียดและมีความสุขจากสิ่งที่มองเห็นได้ด้วยตา การสอนที่เน้นลงมือปฏิบัติและจากสิ่งที่มองเห็นได้ เช่น ภาพวาด ภาพถ่าย แผนภูมิ วิดีโอ ซึ่งขัดเขยการสูญเสียการได้ยิน (Oppong, 2003; Vernon, & Coley, 2011) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจึงมีความถนัดทางศิลปะ โดยทำเป็นกิจกรรมยามว่างและสามารถใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้ซึ่งโรงเรียนควรสนับสนุนทรัพยากร เพิ่มเวลาเรียนและให้โอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้โอกาสลงมือสร้างชิ้นงานของตนเองและที่สำคัญควรให้โอกาสนักเรียนได้สะท้อนผลงานของตนเองได้ สื่อสารผ่านงานศิลปะหรือการวาดรูป เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ในชั้นเรียนและเป็นเครื่องมือพัฒนาทักษะทางศิลปะได้เป็นอย่างดี (Easterbrooks, & Stoner, 2006; Obosu, 2012)

จากรายงานการประเมินตนเอง โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2561 พบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 76 มีความสนใจกิจกรรมการเรียนรู้ด้านศิลปะ แต่ขาดความเชื่อมั่นในการแสดงออกด้านความคิดสร้างสรรค์ ขาดแรงบันดาลใจในการสร้างงานศิลปะ ขาดการฝึกฝนความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานอย่างถูกต้องตามกระบวนการของศิลปะทำให้ผลงานศิลปะที่สร้างขึ้นไม่สามารถสื่อความหมายได้ตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งผลงานยังขาดองค์ประกอบและความสมบูรณ์ทางศิลปะ นอกจากนี้นักเรียนบางคนมีความสามารถและพรสวรรค์แต่โรงเรียนไม่มีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะที่ชัดเจน ครูสอนศิลปะมีไม่เพียงพอ ส่งผลให้นักเรียนที่มีความเป็นเลิศทางด้านศิลปะมีจำนวนน้อย (โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์, 2561) ด้วยจุดอ่อนดังกล่าว โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ จึงได้จัดทำ “โครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์” ขึ้น เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านศิลปะแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินให้สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของนักเรียน คือ ลงมือทำด้วยตนเอง สื่อสารโดยใช้ภาษามือให้เรียนรู้จากสิ่งที่มองเห็นได้ เช่น ภาพถ่าย ภาพวาด คลิปวิดีโอ เส้น แผนภูมิ สี สัน แสงเงา รวมทั้งสื่อเทคโนโลยี ซึ่งอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรวมถึงผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะในชุมชน เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนได้สร้างสรรค์ผลงานตามแนวคิดและประสบการณ์ด้วยตนเอง ใช้เวลาศึกษางานศิลปะจากการไปทัศนศึกษา เยี่ยมชมนิทรรศการศิลปะ สนทนาแลกเปลี่ยนกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ เชื่อมโยงงานศิลปะสู่การเรียนรู้ศาสตร์สาขาอื่น ๆ เป็นการสร้างความเข้าใจ นำเสนอความคิดผ่านชิ้นงานอย่างมีความหมายเพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการที่จะทราบ

ว่าโครงการที่จัดทำขึ้นประสบความสำเร็จสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการประเมินโครงการซึ่งเป็นกระบวนการวัดหรือตรวจสอบเพื่อแสวงหาสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ประกอบการตัดสินใจในการบริหารงาน (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2554)

การประเมินนำไปสู่การปรับปรุงในหลายๆ เรื่องรวมทั้งคุณภาพการศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการทำงานที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน ผู้กำหนดนโยบายและนักวิจัยทุกแห่งเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการประเมินซึ่งช่วยในการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ การประกันคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพ การประเมินเป็นงานสำคัญที่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันรวมถึงการปรับปรุงด้านการบริหารจัดการทุกเรื่อง การประเมินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนให้มีความสำคัญกับการประเมินที่ครอบคลุมทุกด้านรวมทั้งผลกระทบที่เกี่ยวข้อง การประเมิน (Evaluation) เป็นกระบวนการที่มีวัตถุประสงค์หลักอยู่ที่การตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมินเพื่อมุ่งไปสู่จุดหมาย (Goal) ของการพัฒนาคุณค่า สิ่งที่ประเมินอาจมีระดับที่แตกต่างกัน ได้แก่ ทรัพยากร กิจกรรม แผนงาน แผน หน่วยงาน สถาบัน องค์กร และสังคม ซึ่งเป็นระดับสูงสุด การวัดผลสำเร็จของโครงการตั้งอยู่บนหลักการที่ว่าโครงการเป็นกิจกรรมที่มีระบบแบบแผน ซึ่งมุ่งที่จะบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ โดยมีเป้าหมายในการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ต่อระบบการบริหารโครงการ และสิ่งแวดล้อมภายนอกซึ่งสัมพันธ์กับระบบ โครงการที่ประสบความสำเร็จจึงต้องมีองค์ประกอบที่สอดคล้องกันระหว่างบริบท ปัจจัยนำเข้า การดำเนินงานและผลที่ได้รับ (เชาว์ อินใย, 2553; บุญมี พันธุ์ไทย, 2554; เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2556 และพิสนุ พองศรี, 2556) ความเหมาะสมของผลที่ได้รับย่อมอยู่บนพื้นฐานของความเหมาะสมของบริบท ปัจจัยเบื้องต้น และการดำเนินงานตามลำดับ ส่วนความเหมาะสมของผลที่ได้นั้นสามารถประเมินจากตัวบ่งชี้สำคัญ คือ ประสิทธิภาพ (Effectiveness) และประสิทธิภาพ (Efficiency) ซึ่งแบ่งเป็น 1) ประสิทธิภาพภายใน เป็นผลของโครงการจากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเบื้องต้นกับผลผลิตของโครงการโดยตรง และ 2) ประสิทธิภาพภายนอก เป็นการศึกษาคุณค่าของผลผลิต (Output) ที่สนองต่อสิ่งแวดล้อมภายนอกของโครงการ เช่น ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทั้งนี้การประเมินโครงการใด ๆ นั้นควรประเมินทั้งโครงการประกอบด้วย การประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต ซึ่งจะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการทราบความเหมาะสมและเพียงพอของทรัพยากรในการดำเนินงาน ผู้บริหารสามารถนำสารสนเทศจากการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจ กำหนดนโยบาย วางกลยุทธ์และแผนงานในประเด็นที่เกี่ยวข้อง (บุญมี พันธุ์ไทย, 2554, ศรีสุตา วงศ์วิเศษกุลและเนตรรรชนี ตั้งภาคภูมิ, 2556)

Stufflebeam, & Shinkfield (2007) ได้นำเสนอให้นำรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ไปใช้ในการประเมินคุณภาพของหลักสูตร และโครงการต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมการประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์บริบท (Context) การประเมินความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่

ทรัพยากร บุคคล งบประมาณ การบริหารจัดการและสิ่งแวดล้อม การประเมินด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ การวางแผน การลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามแผน การตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ การประเมินผลผลิต (Product) ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการและสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จ เช่น ผลที่เกิดกับผู้เรียน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการต่อไปหรือไม่ ซึ่งจากการศึกษาของ Aziz, Mahmood, & Rehman, (2018) พบว่า การนำรูปแบบซีปปี้ (CIPP Model) ตามแนวคิดของ Stufflebeam มาใช้ในการประเมินโดยผู้ประเมินใช้รูปแบบการประเมินเป็นแนวทางที่ถ่ายโยงระบบความสัมพันธ์มาจากแนวคิดเชิงทฤษฎีการประเมินสู่การปฏิบัติ ในการประเมินคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนและติดตามความก้าวหน้าของโรงเรียนไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ โดยพบว่าสามารถใช้ได้กับทั้งประเภทของการประเมิน ผลรวมและการสร้างสิ่งที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับโมเดลนี้คือให้มุมมองแบบองค์รวมของทุกองค์ประกอบโดยการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต จากทุกมุมส่งผลให้แบบการประเมินนี้สามารถทำได้อย่างเป็นระบบ ตอบสนองความต้องการทั่วไปของการประเมิน องค์ประกอบที่สำคัญแตกต่างจากโมเดลอื่น ๆ คือ เน้นบริบทซึ่งมีความสัมพันธ์การประเมิน กระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องกัน

ดังนั้น ผู้ประเมินในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ จึงได้เลือกรูปแบบซีปปี้ (CIPP Model) มาใช้เป็นแนวทางในการประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ซึ่งประกอบด้วย การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation: C) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation: P) และด้านผลผลิต (Product Evaluation: P) ตลอดจนประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง ทั้งนี้เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพทางศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการประเมิน

การประเมินครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 เพื่อประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ด้านบริบท

2.2 เพื่อประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ด้านปัจจัยนำเข้า

2.3 เพื่อประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ด้านกระบวนการ

2.4 เพื่อประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ด้านผลผลิต

2.5 เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียนโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ที่มีต่อโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์

3. ขอบเขตของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ มีขอบเขตการประเมิน ดังนี้

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ กำหนดกลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน ดังนี้

3.1.1 การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ด้านบริบท (Context)

กลุ่มเป้าหมายเลือกเจาะจง จำนวน 32 คน โดยมีเกณฑ์ คือ

1) เป็นครูปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ปีการศึกษา

2562

2) เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์

3.1.2 การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

กลุ่มเป้าหมายเลือกเจาะจง จำนวน 32 คน โดยมีเกณฑ์ คือ

1) เป็นครูปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ปีการศึกษา

2562

2) เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์

3.1.3 การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ด้านกระบวนการ (Process)

กลุ่มเป้าหมายเลือกเจาะจง จำนวน 32 คน โดยมีเกณฑ์ คือ

1) เป็นครูปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2562

2) เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์

3.1.4 การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ด้านผลผลิต (Product)

กลุ่มเป้าหมาย เลือกเจาะจง จำนวน 36 คน โดยมีเกณฑ์ คือ

1) เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ในปีการศึกษา 2562

2) เป็นนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์

3.1.5 การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครอง

กลุ่มเป้าหมาย เลือกเจาะจง โดยมีเกณฑ์ คือ

1) นักเรียน เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ อย่างต่อเนื่อง ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 36 คน

2) ผู้ปกครอง เป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ อย่างต่อเนื่อง ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 36 คน

3.2 ขอบเขตเนื้อหา

การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ มีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมการประเมินตามรูปแบบซีปปี้ (CIPP Model) ทั้ง 4 ด้าน และประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียนที่ร่วมโครงการที่มีต่อโครงการฯ ดังนี้

1) ด้านบริบท (Context) คือ การประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการฯ กับบริบทที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความต้องการจำเป็นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและผู้เกี่ยวข้อง

2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) คือ การประเมินความเหมาะสมของด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการฯ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ สถานที่ในการดำเนินโครงการฯ

3) ด้านกระบวนการ (Process) คือ การประเมินระดับการปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการฯ ได้แก่ กระบวนการการวางแผน (Plan) การดำเนินงาน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Action)

4) ด้านผลผลิต (Product) คือ การประเมินผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ซึ่งกำหนดให้ผลที่เกิดกับนักเรียน ประกอบด้วย ศักยภาพด้านศิลปะ ในด้านเทคนิควิธีการทางศิลปะ ความคิดสร้างสรรค์ การสื่อความหมาย มีความความประณีตและเรียบร้อย การจัดองค์ประกอบศิลป์หรือการจัดภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและเจตคติของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมศิลปะ

5) การประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียนที่ร่วมโครงการฯ ที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ

3.3 ตัวแปรที่ประเมิน

ตัวแปรที่ประเมิน คือ

1) ด้านบริบท ได้แก่ ระดับความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการฯ กับบริบทที่เกี่ยวข้อง

2) ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ระดับความเหมาะสมด้านบุคลากร งบประมาณ สื่ออุปกรณ์ สถานที่และการบริหารจัดการ

3) ด้านกระบวนการ ได้แก่ ระดับการปฏิบัติตามการวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข

4) ด้านผลผลิตของโครงการฯ ได้แก่ ระดับความสามารถทางศิลปะและเจตคติของนักเรียนฯ หลังดำเนินโครงการฯ

5) ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการฯ

3.4 ระยะเวลาในการประเมิน

ระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2562 ถึง 31 มีนาคม 2563

3.5 สถานที่ทำการประเมิน

โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินครั้งนี้มีนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

4.1 โครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ หมายถึง แนวทางในการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะที่โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์จัดทำขึ้น ประกอบด้วย หลักการและเหตุผลจากการวิเคราะห์ธรรมชาติผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ธรรมชาติวิชา

ศิลปศึกษา กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามารถและเจตคติ ด้านศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ และเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมศิลปะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ มีสาระสำคัญ 9 เรื่อง ได้แก่ 1) พื้นฐานการวาดภาพระบายสี 2) การเล่นสี เทคนิคการไล่สี 3) การร่างภาพและการจัดองค์ประกอบภาพ 4) ทฤษฎีสี 5) การใช้สีตรงข้ามในการสร้างผลงาน 6) เทคนิคการใช้สีไม้ 7) เทคนิคการใช้สีชอล์ก 8) เทคนิคการใช้สีโปสเตอร์ และ 9) การวาดภาพประกอบเรื่องราว มีวิธีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนักเรียนเรียนลงมือปฏิบัติเรียนรู้ร่วมกับ ครูผู้สอนและผู้ทรงคุณวุฒิสาธิตการสร้างผลงาน ตรวจสอบให้คำชี้แนะ และการจัดนิทรรศการงาน ศิลปะสะท้อนผลงานตนเองและผู้อื่นตลอดจนศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในการวัดและ ประเมินผลจากความสามารถในสร้างสรรค์ชิ้นงานและเจตคติที่มีต่อกิจกรรมโดยใช้แบบประเมิน ความสามารถทางศิลปะและแบบประเมินเจตคติที่มีต่อกิจกรรมศิลปะ

4.2 การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ พิจารณาและตัดสินคุณค่าของโครงการ โดยใช้รูปแบบการประเมินชิปป (CIPP Model) และประเมินความพึงพอใจที่ต่อโครงการฯ

รูปแบบการประเมินชิปป (CIPP Model) ประกอบด้วย การประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation: C) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า(Input Evaluation: I) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation: P) และการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation: P) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation: C) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดยศึกษาระดับความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการฯ กับกฎหมาย นโยบายที่เกี่ยวข้องของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน รวมทั้งความต้องการจำเป็นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์โครงการฯ

4.2.2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดยศึกษาระดับความเหมาะสมของทรัพยากรในการดำเนินโครงการฯ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ สถานที่ในการดำเนินงานและการบริหารจัดการ ก่อนดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีดำเนินโครงการฯ

4.2.3 การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation: P) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดยศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามโครงการฯ ได้แก่ การวางแผน (Plan) การดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ (Do) การตรวจสอบการดำเนินงาน (Check) การปรับปรุงแก้ไข (Action) การดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ เพื่อตัดสินใจในการนำโครงการฯ ไปสู่การปฏิบัติต่อไป

4.2.4 การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation: P) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดจากการดำเนินงานตามโครงการฯ โดยประเมินจากระดับความสามารถด้านศิลปะและเจตคติของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ หลังสิ้นสุดโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับ ขยายโครงการฯหรือยุติโครงการฯ

4.2.4.1 ความสามารถด้านศิลปะ หมายถึง ระดับคะแนนที่ได้จากการประเมินผลงานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ตามประเด็น การสื่อความหมาย ความคิดสร้างสรรค์ เทคนิควิธีการทางศิลปะ การจัดองค์ประกอบศิลป์หรือการจัดภาพและความประณีตและเรียบร้อย หลังสิ้นสุดโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์

4.2.4.2 เจตคติที่มีต่อกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะ หมายถึง สภาพความรู้สึกของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ หลังสิ้นสุดโครงการฯ

4.3 ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกทางบวกต่อการดำเนินโครงการฯ ของผู้ปกครองและนักเรียน หลังสิ้นสุดโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์

4.4 นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 ของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ในปีการศึกษา 2562 และเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์

4.5 ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปกครองหรือดูแลนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มี

ความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ในปีการศึกษา 2562

4.6 ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรซึ่งทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2562

4.7 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปะ หมายถึง บุคคลที่ได้รับการยอมรับว่ามีความรู้ความสามารถ ประสพการณ์และผลงานทางศิลปะ ด้านจิตรกรรม ประติมากรรม ทศนศิลป์ในเชิงประจักษ์

4.8 ล่ามภาษามือ หมายถึง บุคคลซึ่งทำหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารจากผู้สื่อสารไปยังผู้รับสารซึ่งในการประเมินโครงการฯ นี้เป็นการถ่ายทอดจากภาษาพูดเป็นภาษามือหรือจากภาษามือเป็นภาษาพูด ระหว่างผู้ที่มีระดับการได้ยินปกติที่สื่อสารด้วยภาษาพูดกับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูหนวกที่สื่อสารด้วยภาษามือ

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการฯครั้งนี้ คือ

5.1 ได้ข้อมูลและสารสนเทศของโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ เพื่อประกอบการตัดสินใจดำเนินงานขยายโครงการฯ ต่อไปหรือยุติโครงการฯ

5.2 ได้ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ที่มีต่อโครงการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์

5.3 ได้แนวทางในการประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอื่น ๆ ต่อไป